

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztősegi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

Hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal.

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
Hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek. 1908.

XXXVII. évfolyam 197. szám.

Szombat, aug. 29.

Család és iskola.

— Szülői értekezletek Nagybcskereken. —
Nagybcskerek, aug. 29.

Általánosan elismert igazság, hogy az iskolai nevelés tényleges eredményeket csak úgy érhet el, ha az a házi neveléssel karöltve halad. A nevelési munka, mint nagy egésznek tekintve, megoszlik a család és iskola között, a nevelés e két tényezőjének érintkezése és eszmecsereje tehát, ugyszólván a dolog természetéből következik. Dacára ennek, nagyon ritkán van alkalom, hogy az iskola és a szülők gyermeknevelési kérdésekben érintkezzenek. Nevelési cikkeket, szaklapokat szakembereken kívül más nem olvas és ami nevelésügyi dolog a napi sajtóban nagyon ritkán napvilágot lát, azt a legtöbb ember, minthogy őt nem érdekli, nem olvassa el. Pedig akinek gyermeke van, kell hogy nevelési kérdések és az iskolai dolgok iránt érdeklődjék.

Ez a ritka érintkezés az oka, hogy nálunk még mindig oly viszás viszony áll fenn iskola és szülői ház között. Sok szülői házban az iskola a valóságban a mumus, a kéményseprő szerepet játssza, amivel már a kis gyermeket ijesztgetik. ha rosszul viseli magát. Itt aztán a tanító valóságos réme a gyermeknek.

Amikor aztán az iskolába beiratták, akkor mindent attól várnak és mindenért az iskolát teszik felelőssé. Már pedig minden nevelői kötelességet az iskolától elvárni nem lehet, már csak azért sem, mert hiszen a gyermek a napnak csak egy részében van az iskolában, még a szorgalmi időben is a napnak tulnyomó részét a családi körben, a család felügyelete alatt tölti, sok napon pedig egyáltalában nincs is az iskolában.

Tagadhatatlan dolog, hogy a jó iskola hatása meglátszik a tanulókon az iskolán kívül is, de csak akkor, ha a szülők nem

helyezkednek ellentétbe az iskolával, ami nálunk — sajnos — szintén nem éppen szokatlan dolog. Nem egy helyen a szülők a gyermekek előtt, sőt gyakran velük tárgyalják a tanítót, aki dehogyan olyan jól, mint ahogy annak idején őket tanították. A tanítóval szemben a szülő a legtöbb esetben a védő szerepét vállalja, a legnagyobb méltatlankodással gyakran erős kifakadással fogadja az iskolától a gyermekekkel szembeni figyelmeztetést, a tanuló előtt kétségbe vonják a felhozott tények igazságát és általában hajlandók az iskola és illetőleg a tanító ténykedésében rosszakaratot, igazságtalanságot feltételezni.

Szóval szülő és iskola nagyon távol áll egymástól és éppen ezért gyakran előfordul, hogy a család ahelyett, hogy az iskolát segítené, hátráltatja munkájában, aminek mindenképpen a gyermek nevelése adja meg az árát. Ezt a nagy irt óhajtják az iskolák áthidalni a szülői értekezletekkel. A szülőket időről-időre meghívják az iskolába, ahol aktuális nevelésügyi kérdéseket beszélnek meg. A fővárosban azokban az iskolákban, ahol kellő körültekintéssel előkészítették ezeket az értekezleteket, ott nagyon jól beváltak, a szülők nagyon szívesen járnak el és a vitát vezető tanító által megpendített kérdéseket nagy érdeklődéssel tárgyalják.

A most kezdődő tanévben városunkban is kísérletet tesz majd a szülői értekezletekkel a Messinger Karolin-féle leánynevelő intézet agilis igazgatónöje. Városunk intelligens szülői bizonyára örömmel fogadják majd ezt a nálunk új intézményt és kellő érdeklődéssel honorálja majd a kiváló igazgatónő közhasznú törekvését. Az ilyen értekezlet az iskola érintkezése lesz a szülők társadalmával, amely törekvést valóban csak helyeselni lehet, mert hiszen az iskola közügy, tehát helyes, hogy a társadalmat mint tevőleges félt is bele-

vonják az iskola ügyekről való tanácskozásba. Mindkét félnek csak haszna lehet belőle, a családi körbe egy kis nevelés, némi pedagógiai tudás szivárog, viszont az iskola nem egy helyes utmutatást nyerhet a szülők nyilatkozataiból.

Az első ilyen értekezletet már októberben fogják megtartani, amelynek tárgysorozatába elsősorban olyan tárgyakat vesznek föl, amelyek érintkező pontot képeznek a család és iskola között. Ilyen kérdések: a házi feladatok kérdése, a tanítás kezdetének időpontja, a női kézimunka, tanulmányut, kirándulás kérdése stb.

A köteles érdeklődéssel fogjuk kisérni városunkban ezt a legujabb és igen helyes mozgalmat, amelyre már most felhívjuk az érdeklődő szülők figyelmét. Sz. A.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeltől 6 1/2 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 7 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad
Szeptember 14. Közig. bizottság ülése.

— Személyi hir. Botka Béla főispán tegnap este hivatalos ügyekben több napi tartózkodásra Budapestre utazott.

— Iparhatósági ülés. Nagybcskerek város iparhatósága ma délelőtt 11 órakor Strosz Béla városi főjegyző, polgármesteri helyettes elnöklésével ülést tartott, amelyen ifj. Bukovác János kalapok, rövid- és nürnbergi árúk eladására kapta meg az iparengedélyt. Az ülésen ezenkívül még több folyó ügyet is intéztek el.

— A közig. tanfolyam megnyitása. A nagybcskerek községi közigazgatási tanfolyam 1908/1909-iki tanévét folyó évi szeptember hó 1-én délelőtt nyitják meg ünnepélyesen. Ez alkalommal a római katolikus templomban ünnepies Veni sancte lesz. A tanfolyam előadásai már szeptember hó 2-án délután megkezdődnek.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Bucusu a poétától.

(A „Torontál“ eredeti tárcája.)

Írta: Vértessy Gyula.

A tanár ur, Irénke nagypapája, az öreg professzorok szokásos ügyességével és macskaszzerű fürgességével úgy kapartotta el a kávécsésze mellől a reggeli lapot, hogy Irénke kacagva rászólt:

— Nagytata, miért dugja el az ujságot. Olvastam már.

Az öreg ur erre szégyenkezve kotorássza elő feneketlen zsebe mélyéből az ujságot, ahol békén pihent a modern kor ördögös papírosa, az ó-kor remekei: Horácius, Ovidius, meg Virgilius zsebkidásai mellett. Az öreg ur ugyanis abban a tévhitben volt, hogy a klasszikusok összes zsebkidásai azért zsebkidások, hogy állandóan az ő zsebében legyenek.

— Hát olvastad már?

— Persze, hogy olvastam.

— Nohát akkor itt van az ujság!

— Nagytata, te talán azt hitted, hogy Berendy ur érdekel még engem? Ha igaz: akkor nagyon csalódtál. A mi ügyünk régen be van fejezve.

— Ejnye, ejnye, én pedig azt hittem, hogy az én kis mókusom még mindig szereti azt a, azt a...

— Gazembert akartál mondani, nagytata, ugy-e? Nem illik rá. Berendy ur nem volt gazember. A gazemberséghez öntudat s beszámíthatóság kell. Berendy ur pedig, mint aféle poéta, öntudatlanul s beszámíthatatlanul csinálja a dolgait. A hangulatai szerint. Azt hitte, hogy szeret engem, aztán rájött, hogy...

— A pénzt jobban szereti, mint téged — vágott közbe az öreg.

— Aztán rájött, hogy Szépmezősi Lilát jobban szereti, mint engem szeretett, ha ugyan az ő érzését szerelemnek lehetett nevezni.

— Tud is az szeretni!

— Én is mindig erre gondoltam, mikor a szerelméről diskurált s azért nem hittem soha neki és azért nem szerettem egy percre se.

— Csakugyan nem? Soha? Egy percre se?

— Soha, nagytata.

Az öreg ur kezd megnyugodni. Az ő kis mókusa csakugyan nem szerette soha azt a haszontalan frátert! De hátha mégis? Hátha csak őt akarja elbolondítani, félrevezetni?

— Kicsikém, csakugyan úgy van, ahogy mondom?

— Szoktam én hazudni?

Magához vonja a szőke babafejet s míg

szeretettel csókolgatja a haját, az arcát, engesztelgeti a kis haragost:

— Nem szoktál, lelkem. Dehogyan is szoktál! De olyan jó vagy hozzám, hogy nem akarnék neked fájdalmat okozni azzal, hogy mutatnád, hogy neked fáj valami. Jóságból irántam való szeretetből akarnád velem elhíttetni, hogy azt az embert nem szeretted s hogy most teljesen közönyösen olvasod az esküvője híreit. Ettől félek, hogy így van a dolog!

— Ugy van, nagytata, ahogy mondtam! Hiszen ha szerettem volna, csaknem kosaraztam volna ki?

— Igaz. Miért is kosaraztad volna ki, ha szeretted volna? Persze, hogy megkért. Hozzá-mehettél volna.

— No, ugy-e nagytata, hogy mégis úgy van a dolog, ahogy én mondtam. Ha szerettem volna, a felesége lettem volna. Rajtam állt.

— Csakugyan. De azelőtt, kicsikém, azelőtt mégis csak szeretted?

— Gyerekésszel, nem mondom, hogy nem vonzódtam egy kissé hozzá, hiszen melyik kis lány nem érdeklődik egy szép fiatal legény iránt, aki verseket firkál hozzá? De akkor még gyerek voltam ám nagytata.

— Akkor még? No bizony de vén most az én kis mókusom.

„A pillangóhoz“. Alapított 1870-ben. Telefonszám 201.

Az iskolai év megkezdésével ajánljuk a szülők figyelmébe, hogy gyermekeik szükségletét, mint például:

gyermekesernyőket, keféket, fésűket, iskolatáskákat, ingeket, gallérokat, nyakkendőket, harisnyákat stb. stb.

Benő Testvérek ezelőtt Kokits A. F. rövid-, divat- és játékaruházában Nagybcskerek

szerezzék be. Levélbeni megrendelések is szívesen teljesíttetnek.

717x11.10

— **Tanügyi kinevezések és áthelyezések.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter W a y á n János magyarszentmihályi áll. elemi iskolai tanítót a nagymartoni iskolához, Ring Károly okl. tanítót a magyarszentmihályi iskolához kinevezte. — S c h m o l l Borbála tolvádiai állami elemi iskolai tanítónőt a gömörsidi iskolához áthelyezte, L i s z k a Beatrix okl. tanítónőt a tolvádiai iskolához kinevezte, — kinevezte továbbá D i t r i c h Vilma okl. tanítónőt a mollyfalvai, H o l c z i n g e r Mária okl. tanítónőt pedig a dolácsi áll. elemi népiskolához rendes tanítónővé.

— **Államsegély.** A földmivélségi miniszter a mollyfalvai tejszővetkezettnek egyszerűsmindenkorra 800 korona államsegélyt engedélyezett, amely az illetékes adóhivatalnál felvehető.

— **A lelkigyakorlatok befejezése.** Mint Temesvárról írják, tegnap érték véget a papi lelkigyakorlatok, amelyeket Biró Ferenc szatmári jezsuita páter vezetett. A lelkigyakorlatok befejezése alkalmából, amelyen részt vett Nagybecskerekéről Magyary Pál pápai kamarasplébános is, C s e r n o c h János dr. ünnepi misét pontifikált, amelyen az egész temesvári papság részt vett. A mise után a megyés püspök beszédet intézett a papsághoz.

— **Az új rudolfsnádi plébános.** Mint Temesvárról jelentik, a szeminárium templomban tartott istentisztelet alatt tegnap reggel iktatta be új hivatalába C s e r n o c h János dr. püspök S c h u m m e r Rezső rudolfsnádi plébánost. Az új plébánost a püspök délből vendéglátta.

— **Torontali küldöttség a csanádi püspöknél.** Temesvárról jelentik lapunknak: Ócsanád polgárainak 25 tagú küldöttsége tisztelgett ma. szombaton Jung Miklós megyebizottsági tag vezetésével C s e r n o c h János dr. csanádi püspöknél, hogy a kegyuri köteleességek arányos megszabását kérje. A küldöttség szónoka S a s k e ö y József volt, aki előadta, hogy Gyulay Adolf grófnak mintegy 2400 holdas felparcellázott birtokát, ezelőtt nyolc évvel a nagyszüri, nyeri, nagyszentmiklósi és ócsanádi polgárok vették meg. A birtokkal kegyuri jogok és köteleességek is járnak s noha a csanádi polgárok a birtoknak alig harmadát vásárolták meg csupán, mégis kizárólag az ő vállukra nehezedik a nagyszüri plébánia és templom összes kegyuri terhe. Nehány év előtt nekik kellett a templomot több ezer korona költséggel renoválniok s most is ök vonják be a tornyot bádoggal s a plébánosnak is évi 2000 korona fizetést kell adniok, míg a többiek, különösen a nagyszüriek, akik a templom áldásait és lelki hasznot kizárólag élvezik, — nyolc év óta egyáltalán nem teljesítenek kegyuri köteleességeket. E méltánytalanság megszüntetését, a kegyuri terheknek holdankint való arányos elosztását kéri. C s e r n o c h János dr. püspök szívesen fogadta a küldöttséget, az ügy komoly

— Bizony vén! Tizenkilenc éves, két hónapos és négy napos. Akkoriban még taesko fruska voltam, mikor megismertem s egy kicsit belehabarodtam. Akkor végeztem el a képezdét. Gyermekes ábrándozás volt az egész. Olvastam a Berendy Géza verseit, elég csinosak voltak; olyan fiatal, éretlen lányoknak való, üres rimpengetések, amelyekről ma látom, hogy semmit sem érnek, de amelyek akkor belopóztak a szívembe. Azután megismertem a költő urat s kiábrándultam belőle. S nagyon csalódol nagytata, ha azt hiszed, hogy ennyit is érdeklődöm iránta — s kedves, jókedvű pajkossággal mutatott egy körömhegnyit az ujjából.

A nagytata teljesen megnyugszik. Mégis csak okos lány az ő kicsikéje. Ragyujt egy rossz portorikóra s utnak indul. A nebulóknak jó dolguk lesz ma. Nem kap szekundát senki. A tanár ur még füttyörszik is, míg kiindul a szobából.

— No, pá kicsikém!

— Kézét csókolom, nagytata. Jó mulatságot kívánok. Ne legyen nagyon szigorú. Azért tisztességes ember válhatik abból a fiúból is, aki nem tudja kikeresni az ablatus absolutus. Iskola után pedig tessék egyenesen hazajönni s ne a sörház felé. Az az egy pohár sör is elrontja étvágyát. Pedig kár lenne. Csehpimaszt csinálók baracklevárral, azt pedig nagytata szereti.

— Te kis zsarnok! Különbén én nem is iszom már sört.

— Dehogyan nem! Tegnap is ivott nagytata. Otthagytta a libamajszetletet délből, mert elrontotta a gyomrát délelőtt. Ugy ne tegyen ma is. Megérezem, ha iszik.

— Te, te kis boszorka!

A kis boszorka kacagva ugrik a nagyapja nyakába s cuppanos csókokkal bocsátja utra.

Utána becsukja az ajtót, de az öreg csak állva marad az ajtó előtt. Megint felébred a lelkében a kétkedés. Hátha csak tette magát Irénke? Ott áll az ajtó előtt s hallgatózik. S

megvizsgálását és igazságos elintézését ígerte, mivel — mint mondta — ő hivei iránt egyforma jószággal érez.

— **Női gyógyszerész.** Budapesten tegnap volt a gyógyszerészeti tanfolyam évvizsgálója, amelyen 180 hallgató közül 20 kitüntetéssel végezte a tanfolyamot, köztük H a l m o s Ilonka, H a l m o s József városi tanácsnok leánya is.

— **A vasárnapi munkaszünet és a nagybecskereki kereskedelmi alkalmazottak.** A vasárnapi munkaszünetet tárgyaló törvénytervezet megvitatása tárgyában a nagybecskereki keresk. alkalmazottak holnap, e hó 30-án délelőtt 11 órakor a városháza nagytermébe nagygyűlést hívtak egybe. A gyűlésen egyúttal küldöttet választanak a Temesváron tartandó kongresszusra is s erre már föl is kérték B u k o v s z k y Gézát, a szakegyelet volt elnökét s jelenlegi diszelnökét. A nagygyűlésre bárkit, akár alkalmazottat avagy főnököt, illetve érdeklődőket szívesen lát az 50-es előkészítő bizottság.

— **Iskolai beiratások.** A községi főgimnáziumban a beiratások szeptember hó 1-től 3-ig bezárólag naponta 8—11 $\frac{1}{2}$ óráig tartanak. A beiratás alkalmával minden tanuló fizet 10 kor. 50 fillér beiratási díjat. Az évi tandíj 60 korona, mely négy részletben is lefizethető. Más tanintézetből a III. osztályba jövő tanulók csak 3-án jelentkezhetnek és akkor is csak esetleg számíthatnak felvételre. A beiratás alkalmával a tanuló szülőjével vagy annak helyettesével jelentkezéssel s hozzá magával keresztlevelet, illetőleg születési bizonyítványát, utraoltási és mult tanévi bizonyítványát. Az igazgatóság.

Az 1908—9. tanévre szóló beiratások a M i a s s z o n y u n k r ó l nevezett iskolán övérek vezetése alatt álló tanintézetben szeptember hó 1., 2., 3. és 4-én délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4-ig lesznek, még pedig a 6. osztályú elemi iskolába járó tanulók beiratkozási helyisége földszint első ajtó, a polgári s továbbképző tanfolyamba járóké s a kis külbejárók első emelet I. ajtó. Szeptember hó 5-én pedig a plébániatemplomban 9 órakor tartott ünnepélyes „Veni Sancte”-vel kezdetű veszi az új tanév.

A nagybecskereki áll. felső keresk. iskolában az 1908—9. tanévre a beiratások a szabályszerű időben, f. évi szeptember hó 1., 2. és 3-án lesznek. A javító és pótló vizsgálatokat pedig f. évi augusztus hó 31-én tartják meg. Ugyancsak e napokon tartják meg a beiratásokat, javító és pótló vizsgálatokat a m. kir. áll. polgári iskolában is.

— **Aki az apja ellen fogott fegyvert.** Annak idején hirt adtunk arról, hogy V a l k ó Antal lukácsfalvai legény valami csekélység miatt szóváltásba került az édesapjával, V a l k ó Istvánnal s a fiu nagy felindulásában puskájával az apjára lőtt, akit súlyosan megsebesített. A sebesültet be kellett szállítani az itteni kózkórházba, ahol ápolás alá vették, de az orvosok nem tudtak

megmenteni Valkót, aki tegnap bele is halt sebébe. A gyilkos fiu ügyével az esküdtbíróóság a legközelebbi ciklusában fog foglalkozni.

— **Értékes jutalmakat,** mint például 500 darab nehéz, masszív ezüst kanalat, darabja 4 és fél korona, ugyszintén 1000 korona készpénzt oszt ki a dr. A. Oetker-cég azok között, akik a dr. Oetker-féle sütőport használgják. Aki ezen pénzt és időt megtakarító konyhai szert ismeri, ne mulassa el prospektust adatni magának az elárusítótól. Nevezett cég különben Bécsből, IV., Mühlgasse 20/22. a kérdezősködő hölgyeknek és gazdasszonyoknak kívánatra ingyen és bérmentve küld prospektust.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Göttl Károly, ág. ev. polgári iskolai tanár és Guttenkunszt Mária, rk. — Bergkessel István, rk. csizmadia és Wambach Angyalka, rk. — Klazski Jakab, rk. építőmester és Keller Stefánia, rk. — Dávid Antal, rk. urasági inas és Molnár Ilona, rk. — Weisz Péter, rk. napszámos és Feketics Paula, rk. — Friedrich István, rk. szabó és Oberle Borbála, rk. — Elenin Mladen, gk. napszámos és Bohn Mária, rk. — Neuburger Vencel, rk. cs. és kir. őrmester és Virág Mária, rk.

Születések: Szabó József, rk. máv. munkás, fia. — Erszki István, gk. földmives, fia. Grubacski István, gk. földmives, fia. — Benke István, ref. kir. segédmérnök, leánya. — Bestanszki Péter, gk. napszámos, fia. — Cajlik Margit, rk. napszámosnő, leánya. — Bitsch Magdolna, rk. napszámosnő, fia. — Hornyák Ferenc, rk. könyvkötő, leánya. — Sztaniszlavlev Iván, gk. földmives, leánya. — Erdelyan Iván, gk. napszámos, leánya. — Mihajlov Julia, gk. napszámosnő, leánya. — Mutz Bogoyub, gk. földmives, leánya. — Szavin Milán, gk. napszámos, leánya. — Dr. Králl Tamás, rk. ezredorvos, leánya. — Rukavina Arthur, rk. cs. és kir. hadnagy, fia. — Benedek Márton, rk. m. kir. csendőr törzsőrmester, fia. — Koszvaty Vityalos, gk. honvéd őrmester, fia. — Dajity Vityalos, gk. napszámos, fia. — Szrdanov András, gk. földmives, leánya. — Bulga Illés, gk. vincellér, fia. — Balner Vencel, rk. vincellér, fia.

Halálozások: Mirku György, gk. 66 éves napszámos, idült veselob. — Dujmo Verona, rk. 3 hónapos, hörghurut. — Schäffer Mária, rk. 22 éves, veselob. — Novák János Károly, rk. 54 éves kereskedő, ütőérelmeszesed. — Gyukity Radivoj, gk. 10 hónapos, bélhurut. — Schmidt József, rk. 7 hónapos, tüdőlob. — Vojnák István, rk. 3 hónapos, görcsök. — Tarina Martonné, rk. 27 éves, önfelakasztás. — Bancs Isztinka, gk. 20 hónapos, tüdőlob. — Csobanov Nevinka, gk. 10 hónapos, görcsök. — Kolarov Szmiljana, gk. 1 hónapos, életgyenge. — Reisz Győző, izr. 14 napos, görcsök. — Jovanov Miklós, gk. 45 éves községi jegyző, gutaütés. — Valkó Antal, rk. 47 éves napszámos, genyverűség. — Tóth András, rk. 34 éves cukrász, tüdővész.

egyszerre csak vidám trillázást hall. No már akkor csakugyan nyugodtan elmehet. Hiszen Irénke már azt hiszi, hogy ő rég lement a lépcsőn s ime egyedül is jókedvű! Vívát Soroksár!

S leporoszkál a lépcsőn.

Irénke pedig odabent csak ezt várta. Tudta ő, hogy az öreg ur még nem ment el s azért trillázott s csak mikor meghallotta lépései kopogását a lépcsőn, akkor hagyta abba.

Leül s még egyszer elolvassa a lapból az esküvői hirt:

— Berendvölgyi Berendy Géza miniszteri segédfogalmazó, a fővárosi aranyifjuság előkelő tagja, tartalékos honvédhuzárhadnagy, az ismert nevű költő ma vezette oltárhoz Szépmezősi Lila kisasszonyt, Szépmezősi Loránt nagybirtokos s bankigazgató bájós leányát. A költészet isten-asszonya mosolyogva adhatja áldását e szép frigyre . . .

Lassan, nyugodtan olvassa a banális hirt. Nyugodt arcán egy vonás sem árulja el, hogy micsoda fájdalmat érez. Azaz nem is fájdalom az, hanem gyűlölet. S gyűlöletének ebben a fellobbanó percében szükségét érzi annak, hogy ezt a gyűlöletet még jobban szítsa.

Átmege a másik szobába s a könyvtárból kivesz egy diszköltésű könyvet. Berendy ur versesköte. „A szív hullámai . . .” Az első lapra verset írt a költő ur. Azzal végződik a lapos vers:

Mind rólad szólnak e dalok,
Márról dalolni nem tudok
És nem is akarok . . .

Lapozgat a kötetben. Csakugyan mindet hozzá írta. Szerelmük történetének minden jelentéktelen epizódját megénekelte, üres, semmitmondó dalokban. De akkor, hogy rajongott értük! Milyen csodálatosan szépnek találta e zöngeményeket, melyekben lélek, érzés cseppnyi se volt — csak rimek, rimek, átkozottul jól csengő, üres rimek! S hogy szerette azt a szépareu,

herkulstermetű, üreslelkű, nyomorult legényt, aki egyre azzal hitgette, hogy feleségül fogja venni. Pedig csak szeretőjévé akarta tenni.

A gazember!

A szép gyermek arcát elfutja a vér, mikor megjelenik a lelkében annak a szörnyű delutának a kepe, amikor a férfi vad szenvedélytől lángoló arccal zárta a karjába s mint valami éhes vadállat, szinte habzsolta ajkáról a csókokat. Alig birt kimenekülni az öleléséből. Szerencsére akkor jött haza a nagytatja.

Ezek után a csókok után nem várhatott egyebet, minthogy meg fogja kérni a kezét. Hiszen esküvel fogadta, hogy meghal, ha nem lesz az övé. S mi történt? Másnap arra kérte, hogy jöjjön el a lakására, fel akarja neki ott olvasni egy pár versét, mert odahaza nem lehet, a nagypapa mindig háborgatta őket.

Ekkor utasította ki! A költő ur mosolygott, mikor ő kétségbeesett zokogással vonta kérdőre, hogy mi jögon mer neki ilyen ajánlatokkal előállani.

— Mi jögon? A szerelem jögon. S ha szeret, holnap nálam lesz! . . .

Többé nem látta. A nagyapjának azt mondta, hogy a kimaradás feltűnő ne legyen, hogy Berendy megkérte, de ő kiadta az utját, mert nem tudnának megélni a Berendy nagyzólo hajlamai mellett. A fizetése csekély s adósságokban máris uszik, nem mehet hozzá.

Az öreg ur azonban nem hitt egészen. Elment a fiatal urhoz, persze az unokája tudta nélkül s nagy szerényen s felénken megkérdezte tőle, hogy miért maradt el a háztól, talán megbántotta Irénke, vagy ő?

Berendy ur kijelentette, hogy azért nem megy hozzájuk többé, mert ő becsületes ember s miután anyagi dolgai miatt nem nőszülhet s miután látja, hogy Irén kisasszony vonzalma komoly, hát nem akarja a lelki nyugalmát továbbra is zavarni.

Szegény öreg még meg is dicsérte otthon

Rejtélyes gyilkosság. Mint lapunknak Gyérről telefonálják, tegnap este ott Lanczer Antal gazdálkodót ismeretlen tettes hátulról orozva agyonlőtte. Lanczert csak ma reggel találták meg az utcán vérbefagyva. A nagybecsereki kir. törvényszék részéről a rejtélyes gyilkosság ügyében Czenger Nándor kir. ügyész, Benedek Jenő vizsgálóbíró, továbbá dr. Fialowski Béla és dr. Magyar Károly törvényszéki orvosok holnap a helyszínére mennek.

Fényképészeti készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, akik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udvari szállító 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességei áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég. (a)

Halálos játék a fegyverrel. Mint Czebzáról jelentik lapunknak, Heges Imre 13 éves fiú tegnap ott játék közben agyonlőtte 12 éves játszótársát, Zbagan Vincét. Heges szülei ugyanis nem voltak odahaza s a fiu a szobából kihozta apjának a töltött puskáját, amely azután játékközben elsült, oly szerencsétlenül, hogy a golyó Zbagan nyomban megölte.

Heti rovat.

— augusztus 29.

Lauka Gusztáv.

Ugy tűnik, mintha már legalább harminc év óta pihenne a nagybecsereki temetőben a régi magyar írógárdának ez a tipikus alakja és szinte meglepetést okozott a lapoknak kegyeletes hirdadása, hogy halála óta csak hat rövid esztendő tünt el a semmiségbe. A mi városunkban meleg kegyelet őrzi még a feledésnek szánt dátumot, amikor a tréfák atyamestere élénken villogó szemét örök álomra zárta és a szívében rebbenő örök vidámságot halálos dermedtséggel cserélte fel. És mégis mily hosszú a poéta halálát követő hat rövid esztendő! Az irodalomtörténet, nagy neveknek ez a szomorú temetője, azóta új és ragyogó neveket gazdagodott és egy hatalmas, diadalmas irodalmi renaissance világít be a jelenbe, hosszú és fekete árnyékok borítva besüppedt sírokra, a halhatatlan halottakra. Poros könyvek és csak ritkán emlékező emberek őrzik immáron a régi, daliás bohém porladó emlékét, de újabb hat esztendő múlva a kegyeletnek csak tépett foszlányai fognak róla, mulatságos életéről, nevető írásairól és sok színes gondolatairól beszélni. Mi még megérjük a halhatatlanok halálát!

aznap este Berendy urat, hogy milyen tisztességes ember.

Irénye pedig akkor mondta rá először, hogy gazember.

S azóta sokszor...

Hanem most, mintha ez a nagy gyűlölet elérte volna a tetőpontját. S míg kis keze szinte öntudatlanul tépi ki a könyvből a lapokat, mintha fájdalmas lelkében a gyűlölet helyére a kiábrándulás lépne.

Nem volt ez az ember gazember, csak olyan gyáva, mint a legtöbb férfi. Talán szerette is őt a maga módja szerint, de nem mert érte megküzdeni az élet nyomorúságával.

Tépi, tépi ki a lapokat a verses könyvből. S mikor azután telezőrtá magát az apróra tépett könyvlapokkal, úgy, hogy olyan volt, mint valami hócsillagokkal ellepett tündére a korai tavasznak, — egyszerre csak lehajította a fejét s kitért lelkéből a visszafojtott fájdalom. S ebben az érzésben nem volt már semmi a gyűlöletből — csak siratta, siratta a széttépett könyvvel együtt fiatal szívének első szerelmét, első szerelmének széttépett ábrándjait.

A költő ur alakja ködszerűen, szürkén beleveszett ebbe a kiábrándulási fájdalomba és semmi mást, senki mást nem siratott, csak széttépett ábrándjait s örökre eltűnt illúzióit a szerelemről.

S ha a nagypapa még egyszer elfogja hozni dr. Sövény urat, a mennyiségtan ifju, de kopasz tanárát, aki egyszer már kijelentette, hogy eszedik az Irénke kezéért — hát aligha fogja eredmény nélkül ismételni a kérését.

Bucsut vett a poétától, az első szerelemtől, az ábrándoktól.

S aztán a könyveit letörülte, a papírt összezeperte s a könyv kemény diszkótésével együtt kivitte a konyhába s a tűzre tette.

Odakint még egyszer telejött ugyan a szemé könyvvel, de az már talán csak az égő papír füstjétől volt...

Nagyon régi idők régi harcosa volt Lauka Gusztáv. Azoké a gyönyörű időké, amikor az emberek lángoló lelkesedése csodaszor volt, a mely írókat teremtett és költőket szentelt fel. Elpusztíthatatlan az az igazság, hogy nagy idők maguk gondoskodnak a maguk nagy embereiről és ez a mondás még megtoldandó azzal, hogy történelmi idők a saját nagyságuknak egy részét a kortársaknak juttatják. Régi idők legendás fényében megnőnek és megnemesednek az alakok és az utókor, a haláttal, de új gondolkodásu utókor, glóriával és babérral diszített hősök emlékét kapja a régi korszakoktól. Ha valahol a francia akadémia katedróján egy bennünket nem ösmerő idegen belletrista a mi néhai búzkeségünk, a szeretetreméltó don Gunarosz kedves rigmusait boncolgatná, a csodálatunk és lelkesedésünk okát bizonyára nehezen tudná megtalálni. De akkor mi azt válaszolnók neki, hogy nem a nagy írónak szolt a mi egykori hódolatunk és elismerésünk, hanem csak — az írónak, aki csodálatosan szomorú idők során, amikor tábori tüzek lobbanó fénye világította be a magyar rónákat, lantot pengelett és elfásult szívekre meleg és nevető gondolatokat dobott. És azt válaszolnók neki, hogy azelőtt a magyar irodalmat szentélynek tekintették és csodás titánoknak azokat, akik magasra építése végett köveket hengerítettek a közelébe; hogy a régi írók a régi emberek szívében még életükben hálából épült szobrot kaptak, mintha csak az elődök előre sejtették volna, hogy unokáik ugysem emelnek szobrot az egykori érdemnek, a néhai dicsőségnek. Az idővel magyaroznók a nagyságot, életre keltenék Lauka Gusztáv körül a magyar történelem legendáit, azt a forrongó és fiatal, zord és mégis finom világot, amely tudott kardot forgatni és ugyanakkor nemes homlokokra babért fenni. A vidám don Gunarosz sem azért volt nagy, mert csodás műveket alkotott, hanem mert — műveket alkotott és az alkotást az akkori világ csodásnak látta. A régi idők magyarjai rózsákat tűztek a lantokra, mert akkor a magyar tájakon még nyíltak a rózsák a dalos poéták számára, míg a mai kor merengve tekint az elhervadt rózsákkal diszített, rég kettétört lantokra.

Korok és írók oly szilárd és elválaszthatatlan együttesben élnek egymással, mint test a lélekkel, mint keret a képpel. Vissza kell öregednünk vagy hatvan esztendővel és egy más világnak egyszerű hősi és grációzus emberei sorában, mosolygó szívvel álmodoznunk régi alakokról és megnyerő rokokó idillekről, hogy eltaláljuk a Lauka Gusztávnak kijáró irodalmi jelentőséget. Látnunk kell az elmúlt idők daliás és hódító bohémját, amint abroncsszoknyájú és rizporos hajó dákák sorában, a szemében fiatalos tüzzel, a modorában lovagi charme-nal, friss és vidám ötletekből pattogó tüzi játékot rendez, ő, a rigmusfaragó író, a nagy Petőfi Sándor lelki barátja! Vissza kell álmodnunk a régi nemesi kuriákat, ahol szende hajadonok merengő szemmel olvasták don Gunarosz bájos kis történeteit, amelyek — oh régi idők édes naivsága! — oly finomak, elevenek és oly tapintatosak valának! És ami az írói hirtet még százszor jobban fokozza: széltében-hosszában terjedtek a hírek elegáns lovagi kalandokról, a játszva győző don Gunarosz csodás sikereiről, aki holdvilágos éjszakákon lóháton jelenik meg az erkélyek alatt, asszonyi szíveért, női mosolyokért. Valóban nehéz már manapság eldönteni, hogy a nagy irodalmi sikert Lauka Gusztáv a rigmusoknak köszönhetette-e, vagy a rigmusok — don Gunarosznak, a magyar Bocacciónak, a lantpengető loagnak. És látnunk kell Lauka Gusztávot a magyar pleiádok tündöklő sorában, akik egymásra hintettek fényt és dicsőséget és akiknek nevét összefoglaló csodálatban tömjénezte más időknek más lelkületű magyarsága.

Szálló időknek fekete takarója rég elfodte a multak világát. Semmi kétség benne: Lauka Gusztáv régi halottja a magyar irodalomnak, habár siremléke csak egynéhány esztendő továbbtünéséről beszél. Csak messzire szálló emlékek érintésétől ébred fel a néhai lantos alvó szelleme és a feledés sírjában egyre mélyebbre száll alá. Szívbeli való, egyszerű humorát ma már alig értjük, mi elkényeztetett unokák, akiknek szellemét immár évtizedek óta a francia raffinement

finomsági éltetik és gyönyörködteik és akik a multakkal szemben hihetetlenül gyors idő alatt elhidegültünk, mintha csak régi és újabb gondolataink és érzéseink folytonosságában valami hatalmas szakadás állott volna be. A poétasors régi átok és még a néhai dicsőket is utoléri, mert a hálás utókor csak — feledni tud.

Akinek emlékét nem bolygatják, talán boldogan pihen a sírjában. Szegény Lauka Gusztáv ma-holnap rajtad is beteljesedik már a halotti áldás: Nyugodjál békében!

Dr. Borsodi Lajos.

TÁVIRATOK

A király állapota.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint Ischből sürgönyzik, a király állapota ma teljesen kifogástalan s már könnyű náthája is elmúlt. A mult éjjel állandóan szakadt az eső s a levegő ma reggelre meglehetősen lehült. Ennek dacára a király köpenyeg nélkül jelent meg az Erzsébet királyné kórház ma délelőtt tartott alapkövetésének ünnepén, ami kétségtelen bizonyossága annak, hogy az uralkodó teljesen jól érzi magát.

Mint Ischből sürgönyzik, Ferenc Szalvátor főherceg ma délelőtt ide érkezett.

A szerb keresk. szerződés életbeléptetése.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A kereskedelmi miniszter ma közhírré teszi, hogy a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés szept. 1-én életbe lép. Az életbeléptetést a hivatalos lap holnapi száma közli.

Szterényi államtitkár utazása.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Fiuméből sürgönyzik, Szterényi József kereskedelmi államtitkár onnan ma hosszabb tengeri utra indult.

A pártok vezetőinek értekezlete.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szövetkezett pártok vezetői a jövő héten Budapesten értekezletet tartanak, melyen a fuzió s a választói jog ügyét fogják tárgyalni. Az értekezleten részt vesz Justh Gyula képviselőházi elnök is.

Uj rendezett tanácsu város.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál“ ered. távirata.) A belügyminiszter megengedte, hogy Magyarokiszsa nagyközség rendezett tanácsu várossá alakuljon.

Justh Gyula utja.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma Kalocsáról Makóra érkezett. A házelnök két napot tölt Makón és szeptember elsején Budapestre utazik.

A végrehajtási törvény.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál“ eredeti táv.) A magyar részletaru kereskedők egyesülete nagygyűlést tartott, melyen elhatározta, hogy a végrehajtási törvény életbeléptetése alkalmából önként lemond a bejelentési jogról, amivel a végrehajtási törvénynek az életbe való bevitele rázkódás nélkül biztosítottnak tekinthető.

A balpárt gyűlése.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál“ ered. táv.) Az országgyűlési balpárt holnap, vasárnap Biharpuspökin nagygyűlést tart, amelyen a párt érdekében fog agítálni.

A nemzetiségek szövetkezése a szocialistákkal és a paraszt-párttal.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Hodzsa Milán nemzetiségi képviselő Hetilap című újságjában bejelent, hogy a nemzetiségi képviselők legközelebb tudomására adják választóiknak, hogy a nemzetiségi pártnak szükséges a szociáldemokrata párttal és a paraszt-párttal szövetkezni az általános választói jog érdekében. A szövetkezés eszméjét a szociáldemokrata párt lapja, a Népszava mai számában melegen fogadja.

Nagy szerencsétlenség a fővárosban.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt a fővárosban nagy szerencsétlenség történt a Kossuth Lajos-utcában. Greits Péter, a Görög-féle üvegkereskedő cég alkalmazottja egy benzinnel telt nagy üvegballont vitt a fején Görögék Kossuth Lajos-utca 17. sz. alatti házába. Greits a benzines üveget levitte a ház hátsó részében levő pincébe, ahol azonban azt elejtette, amire az üveg összetört s a benzin szétment. A szerencsétlen ember, bár a köréje gyült házbeliék figyelmeztették, gyufát gyújtott, mire a benzin óriási dőrejjel felrobbant. A robbanás oly erős volt, hogy az egész házat megrázta s az üvegkereskedés nagy kirakatát kidobta az utcára. Az igazi katasztrófa azonban az volt, hogy a robbanás az összegyűlt emberek közül megölte első sorban Greits Pétert, azután Gál Istvánné házmesternét, Gál Gyula és Sinka Károly napszámosokat, továbbá életveszélyesen megsebesült Palkó János és Groszmann Gyula, hárman pedig könnyebb sebesüléseket szenvedtek. A szerencsétlenség ügyében a vizsgálat folyik.

Határidő-üzet.

Budapest, aug. 29. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
 Buza (április 1909.) . . . 22.78 — —
 Buza (októberre 1908.) . . . 22.14 — —
 Rozs (októberre 1908.) . . . 18.52 — —
 Zab (októberre 1908.) . . . 16.16 — —
 Tengeri (augusztusra) . . . 14.50 — —

Közgazdaság.

A „Bermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-t. (Budapest), heti leletése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, augusztus 27.

Csekély üzletkedv és a buzdítás hiánya jellemezték az elmúlt hét folyamán a budapesti értéktőzsde hangulatát és a forgalom az egész vonalon a legszűkebb korlátok közt mozgott. Külföldi tőzsdék magasabb árjegyzései és a külpolitikai viszonyok kedvező megítélése tartották ugyan a tőzsde irányzatát, nagyobb üzlet azonban nem tudott kifejlődni. A két hitelrészvényen kívül a rimamurányi vasmű részvények képezték némi forgalom tárgyát; utóbbi részvények árfolyama néhány koronával javult is, később azonban nagyobb realizálásokra ismét hanyatlott. Hasonlóképpen a déli vasút részvényeinek árfolyama külföldi vásárlásokra 117-ig javult, azonban szintén nem tarthatta magát és a mai napon ismét 116-on zárult.

A helyi értékek piaca szintén el volt hanyagolva, némi kereslet tárgyát a két villamos vasut, beocsini cement és a fegyver és a fegyver és gépgyár részvények képezték.

Az árfolyamok az elmúlt hetiekhez képest nagyjából változatlanok maradtak.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyilttér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Robitschi étvágyat gerjeszt,
 Tempel-elősegíti az emésztést és
 forrás szabályozza az anyagcserét.

Magyarországi főraktár:
Hoffmann József,
 Budapest, V., Báthory-utca 8.

[707-4.4]

3353/1908. sz.

784-3.1

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye csenei járásához tartozó Románkécsa községben elhalálozás folytán üresedésbe jött körszülész női állásra pályázatot nyitok.

Javadalmazás: Románkécsa község részéről évi 120 kor., Horvátkécsa község részéről évi 48 kor. készpénz fizetés; szülésnél való közreműködésért 2 kor., minden további látogatásért 20 fill. Szegényeknél való közreműködésért díjazás nem jár.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy oklevelükkel és esetleges működési bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvényüket hivatalomhoz f. évi szept. 15-ig terjesszék be, mert a később beérkező kérvényeket tekintetbe venni nem fogom.

Csene, 1908. évi augusztus hó 27.

Sztojánovics,
 tb. főszolgabíró.

SIRUP-PAGLIANO a legjobb vértisztítószer. Feltalálója Girolamo Pagliano florenzi tanár, 1838 óta állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb eredménnyel használtatik. Orvosi rendelésre minden jobb gyógyszerárban kapható. Megszünteti a székrekedést és annak következményeit, mint vértörődés a fejbe stb., előmozdítja az anyagcserét és vértisztítóan hat bőrkiütések, csusz, köszvények stb. Megrendelések intézendők: Girolamo Pagliano tanár, Florenz (A 42) Via Fandolfini. Elismerő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselet: Dr. F. Herzig, Wien, VII. (A 42) Mariahilferstrasse 48. Gyógyszertárak főlerakatként kedvező feltételek mellett kerestetnek. 501a-9.9

ad 784/1908. sz. Torontálzsecsány község előjáróságától

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Torontálzsecsány község határában mintegy 2500 holdon és Bóka község határában fekvő 1100 holdas községi birtokon gyakorlandó

vadászati jog

1908. évi július 26-tól 1914. évi július 25-ig terjedő 6 (hat) évre 1908. évi szept. 24-én d. e. 9 órakor Torontálzsecsány községében megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

Árverési feltételek a jegyzői irodában bármikor betekintheők.

Torontálzsecsány, 1908. évi aug. 27.

786-2.1

Az előjáróság.

Kolarits Nándor

Délmagyar-ország első és legnagyobb

egyenruházati intézete

Temesvár, (Merczy-utca 10. szám alatt).

Ajánlkozik az ujonnan bevonulandó egyéves önkéntes uraknak az összes szükségelendő egyenruházati és felszerelési cikkek szállítására, mint legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

Legszolidabb kiszolgálásért cégem régi jó hírneve kezeskedik.

713-10.8

Hirdetmény.

Csóka községe a község belterületén egy ártézi kutat kíván furatni a következő feltételek mellett:

1. A kut csak az esetben vétetik át, ha percnként legalább 60 liter vizet ad.
 2. Ha a víz a föld színe fölött legalább egy méter magasságra szökik.

3. Az anyacsőből egy kisebb átmérőjű cső a község háza udvarába bevezetendő. Az összes anyagi és dologi kiadásokat vállalkozó sajátjából fedezi.

A vállalati ár csak a kut átvétele után lesz a község által kifizetve, így tehát sikertelenség esetén vállalkozó a községtől kárpótlásra igényt nem tarthat.

Vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy írásbeli ajánlatukat f. évi szept. 15-ig a községi előjárósághoz nyújtsák be.

Csóka, 1908. évi aug. 25.

778-1.1

Az előjáróság.

ELSŐRENDŰ CIPŐK NAGY RAKTÁRA

WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Ajánlja az iskolai idény beálltával a helybeli és vidéki nagyjermű közönségnek legjobb minőségű fiú és leány gyermekcipőit a következők hallatlan olcsó árak mellett:

Jó erős szeges fűzős és gombos cipő fiúk vagy leányok részére 29-től egész 34-ik számig páronként K. 5.—
 Fiu bergsteiger-cipők 34-től 39-ik számig K. 6.50

Nagyon ajánlom az amerikai formájú gyermekcipőimet, melyek kényelmesek és tartósak. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök, ugyszintén kívánatra választéket.

363-50.21

„AZ ANKER”

élet- és járadékbiztosító társaság.

Magyarországi igazgatósága:

BUDAPEST.

Az „Anker”-palota építkezésének befejeztéig

V. ERZSÉBET-TÉR 13. SZ.

Vagyon 174 millió korona. Biztosítási állomány 538 millió korona. Kifizetések 338 millió korona. A társaság eszközei: Mindennemű tőkebiztosításokat halálesetre, kihazasítási és agkori ellátási biztosításokat, továbbá gyermekbiztosításokat nevelési járadékkal és a nélkül, melyeknél a díjizetés a szerződő korábbi elhalálozásával megszűnik. életjárdék-biztosításokat, meghatározott és olcsó díjak mellett. A társaság vagyonából Magyarországon 1907. év végén 27 millió korona van elhelyezve. Mindennemű felvilágosítást készségesen nyújt

779-3.1 az „ANKER”

torontálmegyei főgynöksége

STEINER JACQUES, NAGYBECSKEREK.

Cs
 utak, a
 lendők
 szerzen
 megje

Fe
 leveles
 ajánlat
 előjáró

A
 szállitja
 tot és ké
 mérnök

Ca

777-1.1

3306 1905

A
 kir. min
 kelt rea
 szabályo
 község
 nézve a
 tárgyalás
 Nagymar

fog meg
 Felh
 hogy fe
 is inkább
 zottság
 akkor is
 felek köz

A ki
 margitta
 lere kite
 Nag
 Tor

771-3.3

gy

ke

le

Bö

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

KITÜNŐ HATÁSÚ VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTESÍTETT,
rendkívül üdítő asztali viz.

ÜDÍT GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVÁ!

lgyógyomdra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőseg:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.
Nagybeoskerekli főlerakat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható Schlesinger D. fűszerkereskedésben (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 443-153.106

Hirdetmény.

Csóka község határában az összes dűlő utak, az uradalmi földek kivételével, kijelölendők és a községi előljárással által beszerzendő karókkal, illetve oszlopokkal megjelölendők.

Felhívtnak vállalkozni szándékozó okleveles mérnökök, hogy ezirányú pályázati ajánlataikat **1908. évi szept. 15-ig** a községi előljárással benyujtsák.

A község az oszlopokat a helyszínére szállítja, a kijelölés idejére egy kettős fogatot és két gyalog munkást bocsájt vállalkozó mérnök rendelkezésére.

Csóka, 1908. évi augusztus 25.

777-1.1

Az előljárással.

Akar megházasodni?

Hölgyeköl, köztük vannak testi hibákkal, vagy törvénytelen gyermekkel bírók is! kiknek hozomány 50-100-200 000 kor. közt választják, megházasodni kaptunk, hogy számtalan alkalmas férj-ek-t szerezzenek. Csak azon urak (ha vágyonta azok is) irjanak alábbi címre, kiknél a gyors házasság nem utolsó ik akadályra. L. Schlesinger, Berlin 18. 653-104-15

3306.1905. sz. Torontálvármegye közizgatási bizottságától.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 62070-II/1908. szám a. kelt rendeletével a Temesbégavölgyi Vízszabályozó Társulat céljaira Nagymargitta község határában elfoglalt földterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás **f. évi okt. 7-én d. e. 10 órakor** Nagymargitta községében (község-házánál) fog megtartatni.

Felhívtnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál is inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Nagymargitta község-házánál 15 napi közszemlére kitétetett.

Nagybecskerek, 1908. évi aug. 24.

Torontálvármegye közizgatási bizottsága.

Főispán, alispán távol:

Vinczehidy,
főjegyző.

771-3.3

Irodai
gyakornoknők

= azonnali belépésre
kezdő fizetéssel =
kerestetnek.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

775-x.2

1890/1908. sz. A nagyikikindai járás főszolgabírájától

Pályázati hirdetmény.

Tiszahegyes község székhelyvel szervezett tiszahégyesi **körorvosi állás** a körorvosnak lemondása folytán üresedésbe jött.

Ezen állást elnyerni óhajtok felhívtnak, hogy az előirt képzettséget, egy évi gyakorlatot, valamint eddigi működést igazoló bizonylatokkal felszerelt kérvényeiket **1908. évi szeptember 30-ig** e szolgabíróshoz Nagyikikindára küldjék be.

Javadalmazás: 2000 kor. évi fizetés, a husszemplészet és halottkémlésért és a beteglátogatásért járó díjak élvezete, Tiszahegyes községtől szabad lakás, látogatási díjak ugy Tiszahegyesen, mint Szajánon éjjel-nappal 1 kor.-ban van megállapítva.

A megválasztott orvos köteles a Torontálmegeyi orvosi nyugdíj-intézetbe belépni.

A szerb nyelv tudása kívánatos. A választás október hó 3-án d. e. 10 órakor fog Tiszahegyes község-házánál megejtetni.

Nagyikikinda, 1908. évi augusztus 25.

Főszolgabíró szabadságon

Vogel,

770-3.3

tb. főszolgabíró.

3942/1908.

Mokrin község előljárással.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Mokrin község előljárással részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a

700—800 hold legelő

és pedig a község körüli része 400 □-ól, a többi pedig 2 holdas részletekben felszántásra 12 évre haszonbérbe fog adatni.

Az árverés **1908. évi aug. 31-én d. e. 10 órakor** és következő napjain a helyszínén fog megtartatni.

Bővebbi felvilágosítás az előljárással megtehető.

Mokrin, 1908. évi augusztus 20

776-3.2

Az előljárással.

SEGÉDEK,

önálló erők, akik a magyar, német, román és szerb nyelvben jártasok s mint utazók is alkalmazhatók, egy detailleur, egy pedig, aki a raktármunkákban alkalmazható,

azonnal állást nyerhetnek.

Ajánlatok az eddigi foglalkozás megjelölésével

Hack Róbert, Versecz

címre intézendők. A könyvelésben jártasak előnyben részesülnek.

756-5.5

Az Alkotmány-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódní e lap kiadóhivatalában lehet.

(766-x.5)

Telefon 22.

Telefon 22.

FONTOS!

229-x.45

Van szerencsénk értesíteni, hogy a helybeli tanintézetekben az 1908—1909. tanévben

használatra előirt összes tankönyvekből nagy raktárt tartunk.

Mint hogy elődünk a Messinger-féle intézetben használt tankönyveket nem vezette, külön kiemelni óhajtuk, hogy ez évben a helybeli

Messinger Karolin-féle

intézetben előirt tankönyvek nálunk szintén kaphatók.

Az iskolai idény alkalmából különös figyelembe ajánljuk nagy irószerraktárunkat.

Nagy választék iskolai felszerelésekben.

ALMÁSY ÉS SZEPESSY

könyv-, zenemű- és papírkereskedése **NAGYBECSKEREK.**

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött aszkérikés, májbántalom, vértórtulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e teljes háziármek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szereztek.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.— Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a „Moll“ feliratú ónozáttal van zárva.

Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító, bedörzsölési szer, közhvény, csusz és megállás egyéb következményeinek legismertebb népszere.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

583-104.12 Főszéktűdés

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek A raktárban teaké határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Nagybecskereken Kellner József és Benkovich Mihály gyógyszer-táraiban.

HÁZELADÁS.

A Petrovics-utcai 1071. sz. ház (vételár 4500 korona) jutányos :: fizetési feltételek mellett ::

eladó.

Tisztviselőnek ajánlható.

NAGYBECSKEREKI TAKARÉK- ÉS ELŐ-LEG-EGYLET MINT RÉSZV.-TÁRSASÁG.

Kitűnő zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is, régi zongorákat újakkal cserélek fel s elvállalok mindenemű javítás, hangolást stb.

WEISSER ADON,

orgona-építő és zongorahangoló, a Würth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője.

NAGYBECSKEREK,

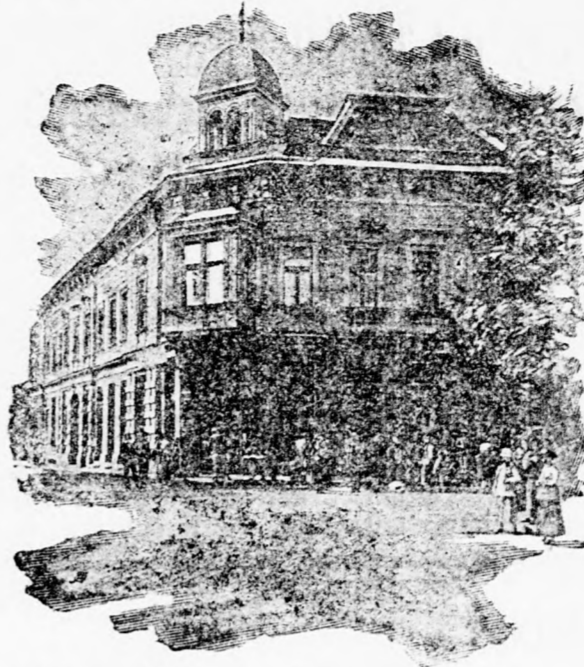
Gizella-part 6. 600-12.10

Ha Nagybecskerekre jön

el ne mulassa felkeresni

Kovács Sándor drogua és festékkereskedését,

mert ott jutányosan vásárolhat:

Hölgyek részére:

finom illatszereket, az összes arckrémeket és pudereket, finom szappanokat, fog-, haj- és arcpolásra az összes toiletté cikkeket, hajfestéket, fogkefét, fésűket és hajtűt, szép manicúrókat.

Betegek részére:

kölszereket, vattát, fecskendőket, gummi- és óvszereket, has-, havi- és sérvkötőket, jégzacskót, drogukat, gyógyborokat, sós-borszeszt.

Gazdaságok részére:

droguákat, rézvitríolt, ricinus- és gépolajat, kátrányt, carbolineumot, carbolsavat, vaselint, benzint, gipszet, kénsavat és sósavat.

Községek és középületek részére:

mentőszekrényeket, carbolsavat, carbolmészport, carbolineumot, creolint, formalint, vasvitríolt, padló olajat és festékárut.

Urak részére:

bajuszpedrót, brillantint, bajusz- és hajfestéket, bajuszkötőt, hajkefét, borotválkozó cikkeket, erős illatszereket.

A háztartás részére:

finom aixi olajat, cacaót, teát, rumot, cognacot, rum-sliqueur-essenciákat, mosó- és szappanszódát, timsót, boraxot, rovarport, svábbogárport, naftalint, cipőerémet, fémisztító s kékitő szereket, szobailatot, szivacsot, az összes padló-, olaj- és falfestékeket.

Festék árukban:

az összes porfestékeket és olajfestéket, padló-lakkokat és padlóviaszt, brunolint, fimszt, terpentinolajat, lakkokat, linoleumot, stréllit, enyvet, ecseteket.

Amateur fényképező

készülékek, lemezek, vegyszerek stb. nagy választékban.

Naponkénti postai szétküldés, — szakmába vágó egyéb megbízások is pontosan teljesíttetnek.

Telefon-szám 43. 773-x.1 Telefon-szám 43.

Hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 3-án egy 14 éves pejkanca, csill., hilk. és egy 12 éves pej ppa bitangságba vétetett.

Amennyiben tulajdonosa f. évi szept. hó 1-ig Szerbittebe község előjáróságánál nem jelentkeznek, úgy a bitangságba vett lovak f. évi szept. 2-án d. e. 9 órakor Szerbittebe község házában a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen el fog adatni.

Szerbittebe, 1908. évi augusztus 23. 783-1.1 Az előjáróság.

30-2/1908. sz. 785-3.1

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett újszentspéteri községi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy oklevelükkel és eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket f. évi szept. 20-ig hivatalomhoz annál is inkább nyujtsák be, mert a pályázati idő lejártá után érkezendő kérvények figyelembe véteteni nem fognak.

A segédjegyzői állással a községi pénztárból 600 kór. és 400 kor. állami kiegészítés van javadalmazásként egybekötve.

Perjámos, 1908. évi augusztus 25.

Főszolgabíró szabadságon:

Keresztes,

tb. főszolgabíró.

STOCK
Cognac Medicinal
szavatoit valódi borpárlat
Camis & Stock
gőzpároló telepéből
BARCOLA.

Cognac gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.
Kapható minden jobb üzletben.
915-40.6

Steckenpferd liliomtejszappan

a legenyhébb kézi-szappan.

285-20.13

Eladó üzlet.

Nagybecskereken évek óta fenálló

zsibárus üzlet

azonnal eladó.

Cim a kiadéhvitalban megtudható.

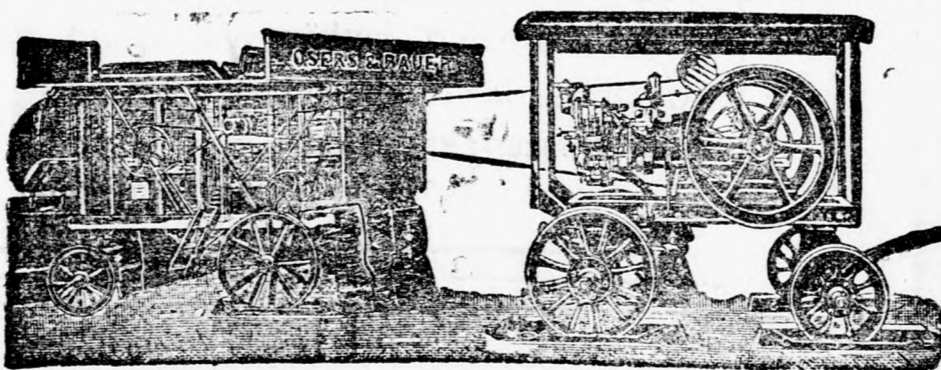
OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI., Podmanlozky-utca 18. WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81-83.

Benzinlokomobilok, benzinmotorok, szivógázmotorok.

A jelenkor legelőcsőbb üzemereje. Üzemköltség óralóerőként 2-3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

ELSŐRENDŰ SZOLID GYÁRTMÁNY.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket

Schösz János és Társai Szászvessző	8 HP. cséplő szerelvény	Takács Imre malomtulajdonos, Pásztó	75 HP. szivógáztelep
Magocsi János és Fiai Monor (tanyák)	6 HP. " "	Stenger Vilmos	Nagytopolovcz
Papp János Ihárosberény	8 HP. " "	Rosmann Samu	Mocs (Koloszm.)
Nagy J. Pál, Boglár	6 HP. " "	Herczeg József	Magyarbányegyes
Ifj. Pál István, Orda (Boglár mellett)	4 HP. " "		

és még számos nagy uradalomba. 83-51-32